

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Νεοελληνική Λογοτεχνία

Β΄ Δημοτικού

Τίτλος:

«Η μητέρα μου»

Συγγραφή: ΓΕΩΡΓΙΑΝΤΖΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΗ

Εφαρμογή: ΓΟΥΡΝΙΚΗ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2014

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας πρωτοβάθμιας:

Κώστας Ντίνας & Σωφρόνης Χατζησαββίδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Η μητέρα μου

Εφαρμογή σεναρίου

Γουρνίκη Μαργαρίτα

Δημιουργία σεναρίου

Βασιλική Γεωργαντζιά

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Λογοτεχνία

Τάξη

Β΄ Δημοτικού

Σχολική μονάδα

Δ.Σ. Κάτω Καμήλας (Νομός Σερρών)

Χρονολογία

Από 12-5-2014 έως 20-5-2014

Διδακτική/θεματική ενότητα

Δεν αντλεί από τα σχολικά βιβλία.

Διαθεματικό

Ναι

Εμπλεκόμενα γνωστικά αντικείμενα

Ι. Φιλολογικής ζώνης

Νεοελληνική Γλώσσα

Νεοελληνική Λογοτεχνία

Π. Άλλα γνωστικά αντικείμενα

Αισθητική Αγωγή: Εικαστικά

Αισθητική Αγωγή: Μουσική

Χρονική διάρκεια

Για την εφαρμογή του σεναρίου απαιτήθηκαν 11 διδακτικές ώρες με διακοπές.

Χώρος

I. Φυσικός χώρος

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής, σχολική βιβλιοθήκη.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Οι μαθητές θα πρέπει να γνωρίζουν να ανοίγουν και να κλείνουν αρχεία, να αντιγράφουν και να επικολλούν επιλεγμένα κείμενα και εικόνες και να περιηγούνται στο διαδίκτυο. Ο/η εκπαιδευτικός θα πρέπει να είναι εξοικειωμένος/η με τη χρήση όλων των παραπάνω, με τη χρήση του διαδικτύου και με τη βασική λειτουργία των λογισμικών που προτείνονται στο σενάριο. Το σχολείο θα πρέπει να διαθέτει είτε οργανωμένο εργαστήριο πληροφορικής είτε ένα φορητό υπολογιστή για κάθε ομάδα, πρόσβαση στο διαδίκτυο και διαδραστικό πίνακα ή μηχανήμα προβολής.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Βασιλική Γεωργαντζιά, Η μητέρα μου, Νεοελληνική γλώσσα Β΄ Δημοτικού, 2014.

Το σενάριο αντλεί

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το σενάριο «Η μητέρα μου» βοηθάει τα παιδιά να συνειδητοποιήσουν τα σημαντικά «δώρα» που προσφέρει η μητέρα στα παιδιά της καθημερινά και τα οποία θεωρούνται αυτονόητα: την ανιδιοτελή αγάπη, την αμέριστη συμπαράσταση και την προσφορά. Κεντρικός του στόχος είναι να εκτιμήσουν οι μικροί μαθητές τα αγαθά που τους προσφέρει απλόχερα η μητέρα και να κατανοήσουν τη συμβολή της στην προσωπική τους ανάπτυξη και ευτυχία.

Το σενάριο ξεκινά από το κείμενο του *Ανθολογίου* «Θα σ' αγαπώ ό,τι κι αν γίνει» και ολοκληρώνεται με τη δημιουργία ενός αρχείου παρουσιάσεων, στο οποίο οι μαθητές δημιουργούν κάρτες για την Παγκόσμια Γιορτή της Μητέρας. Οι δραστηριότητες του σεναρίου, αποτελούν επέκταση των δραστηριοτήτων που προτείνονται στο σχολικό εγχειρίδιο και μπορούν να λάβουν χώρα την ώρα της Φιλαναγνωσίας, της Ευέλικτης Ζώνης, της Μουσικής και των Εικαστικών αλλά και του γλωσσικού μαθήματος, εφόσον μέσα από αυτές επιτυγχάνονται και γλωσσικοί στόχοι όπως ορίζονται στο Αναλυτικό Πρόγραμμα για τη συγκεκριμένη τάξη.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Προσεγγίζοντας τα λογοτεχνικά κείμενα της Ντέμπι Γκλιόρι «Θα σ' αγαπώ ό,τι κι αν γίνει» και του Shel Silverstein «Το δέντρο που έδινε», τα παιδιά γνωρίζουν το μεγαλείο της γονεϊκής αγάπης (στην πρώτη περίπτωση μέσα από τη μητρική φιγούρα και στη δεύτερη μέσα από την πατρική). Με τα νανουρίσματα του Γιάννη Ρίτσου «Πρωινό άστρο» και του Κώστα Βίρβου «Κοιμήσου, αγγελούδι μου» έρχονται σε επαφή με τραγούδια πλούσια σε συναισθήματα και ανθρωπιά και εξοικειώνονται με τη μελωδία της γαλήνης και ευτυχίας της παιδικής ηλικίας. Επιδίωξη του σεναρίου είναι η βιοματική προσέγγιση με τα παραπάνω λογοτεχνικά έργα να βοηθήσει τα παιδιά να προσδιορίσουν εκ νέου τη σχέση τους με τη μητέρα (και γιατί όχι τον πατέρα).

Σύμφωνα με τις οδηγίες του συνταγμένου σεναρίου, «μαθητές και εκπαιδευτικός εμπλέκονται σε ποικίλες γνωστικές και επικοινωνιακές διαδικασίες και αξιοποιούνται πόροι, όπως οι ΤΠΕ, με στόχο τη δραστηριοποίηση και αυτενέργεια των μαθητών, τη μετάβαση από το δασκαλοκεντρικό μοντέλο της μάθησης στο μαθητοκεντρικό».

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Οι μαθητές επιδιώκεται:

- να κατανοήσουν και να συνειδητοποιήσουν την προσφορά της μητέρας·
- να ακούσουν, να απολαύσουν και να τραγουδήσουν νανουρίσματα·
- να γνωρίσουν την έκφραση των συναισθημάτων της μάνας για το παιδί μέσα από τα νανουρίσματα·
- να εκφράσουν δικά τους συναισθήματα, γράφοντας και τραγουδώντας νανουρίσματα·
- να κατανοήσουν τις υλικές και κοινωνικές συνθήκες που γέννησαν τα νανουρίσματα του σεναρίου·
- να απολαύσουν σπουδαία έργα τέχνης (λογοτεχνικά και εικαστικά)·
- να αναπτύξουν τη φιλαναγνωσία τους.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Οι μαθητές επιδιώκεται:

- να εμπλουτίσουν το λεξιλόγιό τους·
- να γίνουν ενεργοί ακροατές και θεατές έργων τέχνης·
- να καλλιεργήσουν τον προφορικό τους λόγο (επιχειρηματολογώντας, διατυπώνοντας τη γνώμη τους)·
- να γνωρίσουν τα βασικά χαρακτηριστικά ενός ποιήματος-νανουρίσματος (στροφές, στίχοι, ομοιοκαταληξία, ελεύθερο στίχο κ.ά.)·

- να συνθέσουν ένα δικό τους νανούρισμα·
- να γράψουν μια κάρτα για τη γιορτή της μητέρας.

Γραμματισμοί

Οι μαθητές επιδιώκεται:

- να μάθουν να χρησιμοποιούν ένα ψηφιακό εργαλείο ζωγραφικής και να εισάγουν σε αυτό κείμενα και αντικείμενα·
- να εξοικειωθούν με βασικές εντολές ενός λογισμικού παρουσίασης, όπως η αντιγραφή, επικόλληση, διαγραφή, η μετακίνηση με drag & drop·
- να γίνουν δημιουργοί αρχείων παρουσίασης·
- να εξοικειωθούν με τις βασικές εντολές λογισμικού εννοιολογικής χαρτογράφησης·
- να μάθουν να χρησιμοποιούν το ηλεκτρονικό λεξικό και να αναζητούν τη σημασία άγνωστων λέξεων.

Διδακτικές πρακτικές

Διερευνητική – Ανακαλυπτική μάθηση και Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Αφορμή για την ενασχόληση με τις δραστηριότητες του σεναρίου ήταν η Παγκόσμια Ημέρα της Μητέρας και αφετηρία του σεναρίου το κείμενο της Ντέμπι Γκλίόρι «[Θα σ' αγαπώ ό,τι κι αν γίνει](#)» (*Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Α' & Β' Δημοτικού σ. 22*).

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Η βιωματική εμπλοκή μαθητών σε ποικίλες μορφές λεκτικής επικοινωνίας, όπως είναι: δραματοποιήσεις, θεατρικά παιχνίδια, παιχνίδια ρόλων, τραγούδια, ποιήματα, η

περιγραφή προσώπων, καταστάσεων και συναισθημάτων, καθώς και οι αφηγήσεις, εξοικείωση με τους εκφραστικούς τρόπους και με το λεξιλόγιο που χρησιμοποιούνται σε διάφορες περιστάσεις της ζωής, η αξιοποίηση των ΤΠΕ, εμπεριέχονται στους στόχους των [Νέων Προγραμμάτων Σπουδών](#) για τη διδασκαλία της Γλώσσας.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Στις δραστηριότητες του σεναρίου αξιοποιείται πρόγραμμα ζωγραφικής, παρουσίασης, πρόγραμμα εννοιολογικού χάρτη, καθώς και ηλεκτρονικές διευθύνσεις για πρόσβαση σε λογοτεχνικά-ποιητικά κείμενα και στο *Λεξικό της κοινής νεοελληνικής*.

Κείμενα

Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Β΄ Δημοτικού:

Ντέμπι Γκλιόρι, [«Θα σ' αγαπώ ό,τι κι αν γίνει»](#)

Λογοτεχνικά κείμενα εκτός σχολικών εγχειριδίων

Shel Silverstein, [«Το δέντρο που έδινε»](#). Αθήνα: Δωρικός, 1998 και [εδώ](#) (video)

Γ. Ρίτσος [«Πρωινό άστρο»](#), ψηφιακό σχολείο

[«Πρωινό άστρο»](#) μελοποιημένο από τον Μ. Τζανουδάκη και ερμηνεία από τη Σ. Μιχαηλίδου

Ιστολόγιο [«Ο ζωηρός μαθητής της Δευτέρας»](#)

[«Κοιμήσου αγγελούδι μου»](#), των Μ. Θεοδωράκη και Κ. Βίββου, σε ερμηνεία της Δ. Μπεμπεδέλη, από τον δίσκο «Του νεκρού αδερφού». Οι στίχοι από [εδώ](#).

ιστότοπος [Noizy](#)

Λεξικό της κοινής νεοελληνικής, [εδώ](#).

Πίνακας με θέμα το νανούρισμα, [εδώ](#).

Πίνακας «Mother and Child» του Πικάσο, [εδώ](#)

Πίνακας «Mother and child» του Κλιμτ, [εδώ](#)

Περιοδικό [Lifo](#)

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

1η, 2η & 3η διδακτική ώρα

1^η ενότητα

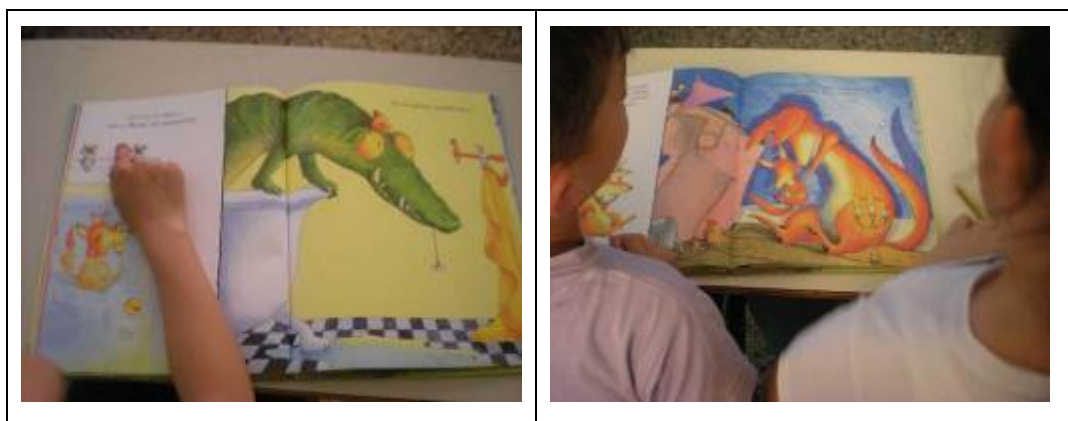
Με αφορμή τη γιορτή της μητέρας, που ήταν μια μέρα πριν την έναρξη της εφαρμογής, το πρώτο δίωρο ξεκίνησε με την ανάγνωση ενός εκτενούς αποσπάσματος από το βιβλίο «Θα σ' αγαπώ ό,τι κι αν γίνει» της D. Gliori, που βρίσκεται στο [ψηφιακό ανθολόγιο Α'-Β' Δημοτικού](#). Η εκπαιδευτικός διάβασε το κείμενο στα παιδιά και στη συνέχεια οι μαθητές μίλησαν για τα συναισθήματα που ένιωσαν, σχολίασαν το δεσμό της αγάπης ανάμεσα στη μητέρα και στον μικρό της ιστορίας και μετέφεραν εμπειρίες από τη σχέση τους με τη μητέρα τους. Η συζήτηση επικεντρώθηκε στο βασικότερο ερώτημα του μικρού: «Κι αν ήμουνα κροκόδειλος, πάλι θα με αγαπούσες;» (το ερώτημα επαναλαμβάνεται συνεχώς, αυτό που αλλάζει κάθε φορά είναι το ζώακι) και στην απάντηση της μητέρας του: «Φυσικά μικρέ, εγώ θα σ' αγαπώ ό,τι κι αν γίνει». Οι μαθητές κατάλαβαν ότι η μητέρα θα αγαπά το μικρό της, όσο σκανδαλιάρης κι αν είναι και κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι η μητέρα προσφέρει πάντοτε την αγάπη της χωρίς να ζητά ανταλλάγματα.

Επειδή στην εικονογράφηση του Ανθολογίου εικονίζεται ένα μικρό παιδάκι στην αγκαλιά της μητέρας του, μέχρι εκείνη τη στιγμή οι μαθητές δεν είχαν σκεφτεί ότι οι ήρωες του αρχικού βιβλίου είναι ζώα (μια μαμά-αλεπού και το μικρό αλεπουδάκι της).¹

¹ Η εικονογράφηση του *Ανθολογίου* είναι της σκιτσογράφου-εικονογράφου, Βασιλικής Λαμπίτση, και του αρχικού βιβλίου της εικονογράφου-συγγραφέα, Ντέμπε Γκλιόρι.

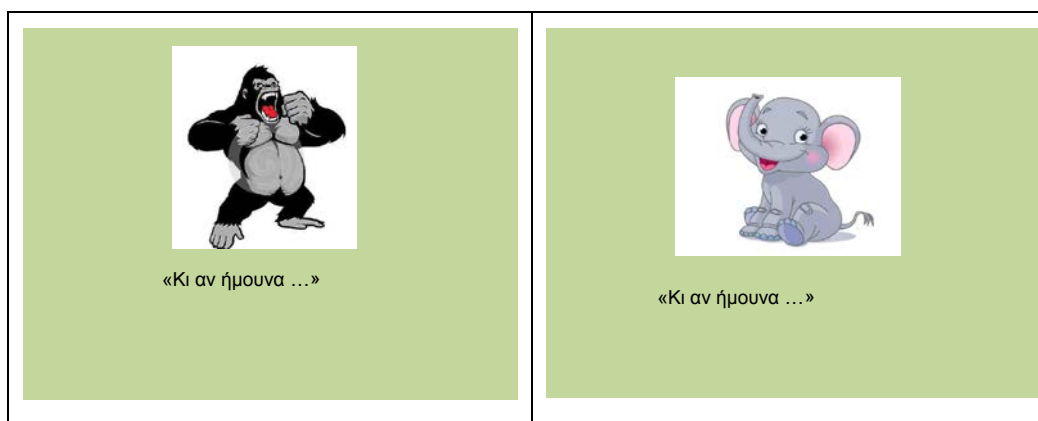

Όταν η εκπαιδευτικός παρουσίασε το εξώφυλλο του έντυπου βιβλίου και το έδωσε στους μαθητές να το ξεφυλλίσουν, τα παιδιά ξαφνιάστηκαν ευχάριστα και έκαναν σχόλια που δεν είχαν σκεφτεί ωρίτερα. Για παράδειγμα, στην αρχή του βιβλίου παρουσιάζεται η μητέρα να μιλά στο τηλέφωνο και να μη δίνει σημασία στο μικρό της. Αυτό το στοιχείο της εικονογράφησης, που δίνει επιπλέον πληροφορίες στον αναγνώστη, οι μαθητές το αντιλήφθηκαν αμέσως και υπέθεσαν ότι η γκρίνια του μικρού προέρχεται από την αδιαφορία της μαμάς.

Αφού οι μαθητές είδαν όλες τις εικόνες και γέλασαν με την ψυχή τους στα σαλόνια του βιβλίου όπου ο μικρός παρουσιάζεται άλλοτε ως αρκούδος κι άλλοτε ως

κροκόδειλος ή έντομο, η εκπαιδευτικός παρουσίασε στη μεγάλη οθόνη της ολομέλειας το αρχείο παρουσιάσεων «Θα σ' αγαπώ ό,τι κι αν γίνει» (φάκελος συνοδευτικού υλικού). Στις διαφάνειες του αρχείου, η εκπαιδευτικός της εφαρμογής αντέγραψε το κείμενο του *Ανθολογίου* πλαισιωμένο από κάποιες εικόνες του αρχικού βιβλίου και, επιπλέον, πρόσθεσε δύο ακόμη διαφάνειες δικής της επινόησης (δες την παρακάτω εικόνα), οι οποίες λειτούργησαν ως βιωματικό παιχνίδι προσέγγισης του κειμένου.

Αμέσως μόλις προβλήθηκαν αυτές οι διαφάνειες, οι μαθητές, σχεδόν με μια φωνή, αναρωτήθηκαν «Κι αν ήμουνα γορίλας;», «Κι αν ήμουνα ελεφαντάκι;» και απάντησαν, όπως και η μητέρα αλεπού, «Εγώ θα σ' αγαπώ ό,τι κι αν γίνει» (εκείνη τη στιγμή καταλάβαμε και τη σημασία της επιλογής του τίτλου). Τότε, η εκπαιδευτικός ζήτησε από τα παιδιά να έρθουν και να συμπληρώσουν την ερώτηση και την απάντηση των διαφανειών και με μεγάλη προθυμία δύο μαθητές, με τη βοήθεια των συμμαθητών τους, συμπλήρωσαν το κείμενο (με προφορικές οδηγίες, όπου χρειαζόταν).

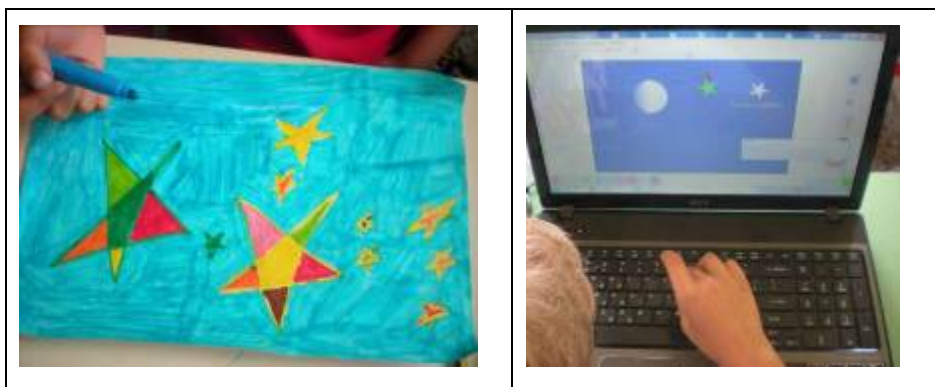
«Κι αν ήμουνα γορίλας;»
«Εγώ πάντα θα σ' αγαπώ».
«Κι αν ήμουνα ελεφαντάκι;»
«Εγώ θα σ' αγαπώ ό,τι κι αν γίνει»

Με αυτόν τον τρόπο, η ολομέλεια έγινε συνδημιουργός της ιστορίας, γεγονός που το χάρηκαν όλοι. Όταν ολοκληρώσαμε αυτή τη δεύτερη ανάγνωση, οι περισσότεροι μαθητές εκδήλωσαν την επιθυμία να δανειστούν το βιβλίο στο σπίτι, για να το απολαύσουν με την ησυχία τους.

Την τρίτη διδακτική ώρα αυτής της ενότητας, μεταβήκαμε στο ανθολόγιο και διαβάσαμε τη δεύτερη δραστηριότητα που προτείνεται στο βιβλίο: «Φτιάξε το δικό σου ουρανό της αγάπης. Γράψε στ' αστέρια το όνομα αγαπημένων σου προσώπων και χρωμάτισέ τα με χρώματα που σου αρέσουν». Οι μαθητές ενθουσιάστηκαν με την ιδέα μιας τέτοιας κατασκευής και πρότειναν να ζωγραφίσουν ένα τέτοιο ουρανό. Η εκπαιδευτικός τους πρότεινε, αφού τον ζωγραφίσουν, να κατασκευάσουν τον ουρανό της αγάπης και στον υπολογιστή τους με το πρόγραμμα ζωγραφικής RNA (Revelation Natural Art). Πριν την έναρξη της δραστηριότητας, η εκπαιδευτικός παρουσίασε στην ολομέλεια το περιβάλλον του RNA και τους έδειξε τον τρόπο κατασκευής του ουρανού, σύμφωνα με τις αναλυτικές οδηγίες του συνταγμένου σεναρίου.

Στη συνέχεια, οι μαθητές μοιράστηκαν σε ομάδες και κάθε ομάδα ανέλαβε να φτιάξει τον ουρανό της αγάπης και στο χαρτί και στον υπολογιστή. Κάποια μέλη της ομάδας ζωγράφισαν στο χαρτί ενώ κάποια άλλα στον υπολογιστή. Κάθε ομάδα συμπεριέλαβε στον ουρανό της τα αστέρια των παιδιών της ομάδας και ένα αστέρι για τη μητέρα τους.

Όταν οι ομάδες ολοκλήρωσαν το έργο τους, παρουσίασαν τον ουρανό τους στην ολομέλεια (δες τα έργα στο φάκελο με τα τεκμήρια).

4η & 5η διδακτική ώρα

2^η ενότητα

Σε αυτό το δίωρο της εφαρμογής γνωρίσαμε το βιβλίο του Shel Silverstein [«Το δέντρο που έδινε»](#). Επειδή η βιβλιοθήκη του σχολείου μας δεν διέθετε το βιβλίο, είδαμε ένα [βιντεάκι](#) στο οποίο παρουσιάζεται η ιστορία με ενσωματωμένη αφήγηση και κίνηση στις εικόνες του.² Το βιβλίο αναδεικνύει με απλό και ταυτόχρονα βαθιά ανθρώπινο και συγκινητικό τρόπο τη σχέση της μηλιάς και του αγοριού. Μια σχέση προσφοράς και αγάπης όπως άλλωστε είναι και η σχέση παιδιού – μάνας.

Κατά τη διάρκεια της προβολής του βίντεο, η εκπαιδευτικός έκανε παύση στα σημεία που έβλεπε πως τα παιδιά θεατές είχαν την ανάγκη να σχολιάσουν αυτό που

² Η αφήγηση και η δημιουργία του βίντεο ανήκει στον Μιχάλη Κλεάνθη ενώ η εξαιρετική μουσική που συνοδεύει την αφήγηση, σύμφωνα με τον δημιουργό του βίντεο, είναι του Flairck-Syldavian Walz.

έβλεπαν. Έτσι, κάθε φορά που πήγαινε το αγόρι στη μηλιά οι μικροί μαθητές έκαναν προβλέψεις για τη συνέχεια της ιστορίας. Για παράδειγμα, όταν η μηλιά είχε δώσει πλέον και τα μήλα και τα κλαδιά της στο αγόρι, τα παιδιά σκέφτηκαν ότι αυτή τη φορά το αγόρι-άντρας θα ζητήσει τον κορμό της για να ζεσταθεί ή για να φτιάξει ένα μπαστούνι. Την ικανοποίηση που ένιωθαν από την ανιδιοτελή προσφορά της μηλιάς, που όλο και λιγότευε, διαδέχονταν η λύπη και η στενοχώρια για τη μηλιά που χανόταν. Όταν η ιστορία έφτασε στο τέλος της, οι περισσότεροι μαθητές ήταν αμίλητοι και συγκινημένοι από το τέλος της μηλιάς, που απόμεινε ένα απλό κούτσουρο. Κι ενώ κάποιοι ήθελαν να ξαναδούν την ιστορία, υπήρχαν ορισμένα παιδιά που λυπήθηκαν πολύ και δεν ήθελαν να την ξανακούσουν. Έτσι, αποφασίσαμε όλοι μαζί να δώσουμε ένα άλλο τέλος στην ιστορία της μηλιάς και του αγοριού. Τότε κάποια παιδιά παρατήρησαν ότι στην τελευταία εικόνα του βιβλίου γύρω από το κούτσουρο-μηλιά υπήρχαν ορισμένα μικρά φυτά. Σκέφτηκαν, λοιπόν, ότι το αγόρι πήρε τα μικρά αυτά φυτά και τα φύτεψε στον κήπο του σπιτιού του, για να αποκτήσει το ίδιο, τα παιδιά και τα εγγόνια του πολλά νέα δέντρα-μηλιές. Αυτή η εξέλιξη χαροποίησε την ομάδα κι όλοι μαζί δήλωσαν ότι προτιμούν να σκέφτονται την ίδια ιστορία να ξαναγεννιέται μέσα από νέους ήρωες.

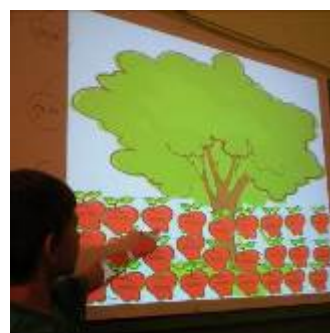
Μετά το αίσιο τέλος που δόθηκε από την ολομέλεια των παιδιών, η εκπαιδευτικός ρώτησε τους μαθητές: «Εάν η μηλιά ήταν ένα πρόσωπο της οικογένειάς μας ποιο θα μπορούσε να ήταν;». Όλοι σκέφτηκαν πρώτα τη μητέρα και κάποια παιδιά ανέφεραν και τον πατέρα. Στη συνέχεια η εκπαιδευτικός, εστίασε στο πρόσωπο της μητέρας και ρώτησε τα παιδιά ποια φράση επαναλαμβανόταν από τον αφηγητή του βιβλίου. Τα παιδιά απάντησαν αμέσως «Κι η μηλιά ήταν ευτυχισμένη». Όταν η εκπαιδευτικός ρώτησε εάν υπήρχε κάποια φράση που επαναλαμβανόταν και στο παραμύθι του προηγούμενου δίωρου «Θα σ' αγαπώ ό,τι κι αν γίνει», οι μαθητές θυμήθηκαν αμέσως τη φράση «Εγώ θα σ' αγαπώ ό,τι κι αν γίνει». Η εκπαιδευτικός έγραψε τις δυο φράσεις στον πίνακα και τα παιδιά συσχέτισαν τα συναισθήματα της μητέρας με την ευτυχία και την αγάπη που προσφέρει στα παιδιά της. Στη συνέχεια, η

εκπαιδευτικός ρώτησε τους μαθητές ποια δώρα προσφέρει μια μητέρα στα παιδιά της καθημερινά και τα παιδιά απάντησαν: *αγάπη, χαρά, φροντίδα, προσοχή, βοήθεια* κλπ. Η εκπαιδευτικός σχεδίασε στον πίνακα μήλα και έγραψε τις λέξεις – δώρα μέσα σε αυτά.

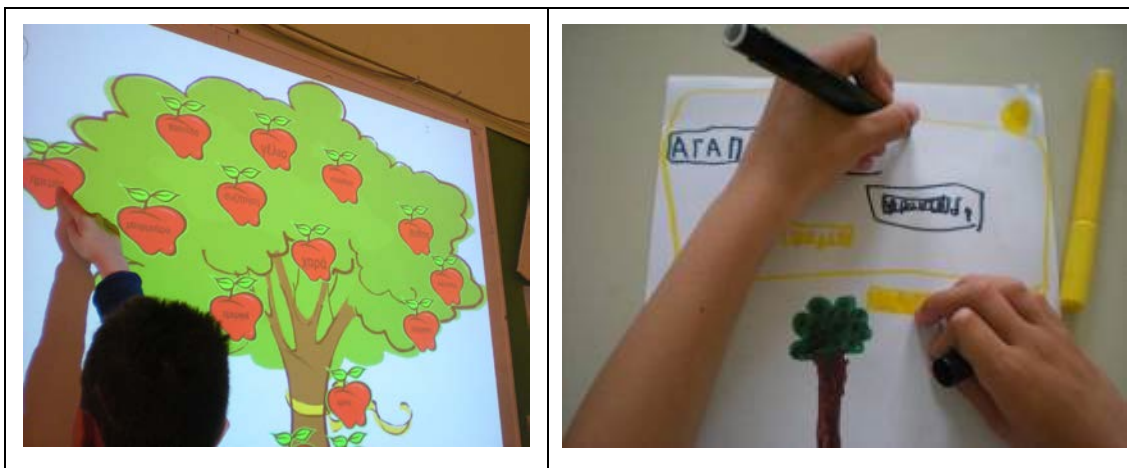
Μετά από αυτό, ζήτησε από τους μαθητές να μοιραστούν σε ομάδες, για να δημιουργήσουν τη δική τους μηλιά, τοποθετώντας πάνω στα κλαδιά της τα μήλα-δώρα της μητέρας τους. Πριν από την έναρξη της δραστηριότητας, η εκπαιδευτικός παρουσίασε στην ολομέλεια το αρχείο παρουσιάσεων «μηλιά» (φάκελος τεκμήρια) και έδειξε τον τρόπο με τον οποίο μπορούν οι ομάδες να μεταφέρουν τα μήλα από τη βάση της μηλιάς πάνω στα κλαδιά (με drag & drop).

Στη συνέχεια, κάθε ομάδα άνοιξε το [φύλλο δραστηριότητας 2](#) και το αρχείο παρουσιάσεων «μηλιά» που υπήρχε στον υπολογιστή της και εργάστηκε σύμφωνα με τις οδηγίες του φύλλου εργασιών. Εάν κάποια ομάδα δεν γνώριζε κάποια λέξη από αυτές που ήταν γραμμένες πάνω στα μήλα, είχε τη δυνατότητα να αναζητήσει στο διαδίκτυο τη σημασία της πατώντας στον σύνδεσμο του [λεξικού](#) που υπήρχε στο φύλλο δραστηριοτήτων της.

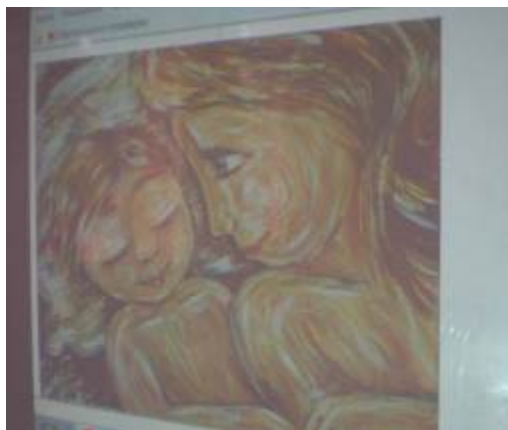
Όταν κάποια ομάδα τελειώνει, τα μέλη της έπαιρναν ένα χαρτί και ζωγράφιζαν τη δική τους μηλιά με μαρκαδόρους. Στο τέλος, κάθε ομάδα έδειξε στην ολομέλεια το δικό της δέντρο με τα μήλα και εξήγησε τον λόγο που επέλεξε τα συγκεκριμένα μήλα. Οι εργασίες των ομάδων βρίσκονται στον φάκελο «Τεκμήρια».

6η, 7η & 8η διδακτική ώρα

3^η ενότητα

Στην αρχή της τρίτης ενότητας, η εκπαιδευτικός πρόβαλε στον βιντεοπροβολέα έναν [πίνακα](#) που απεικονίζει ένα μικρό παιδί στην αγκαλιά της μητέρας του και οι μαθητές παρατήρησαν τα πρόσωπα και τα χρώματα. Μίλησαν για τη σχέση μητέρας και παιδιού και κάποιος είπε ότι στον πίνακα η μητέρα νανουρίζει το παιδί της.

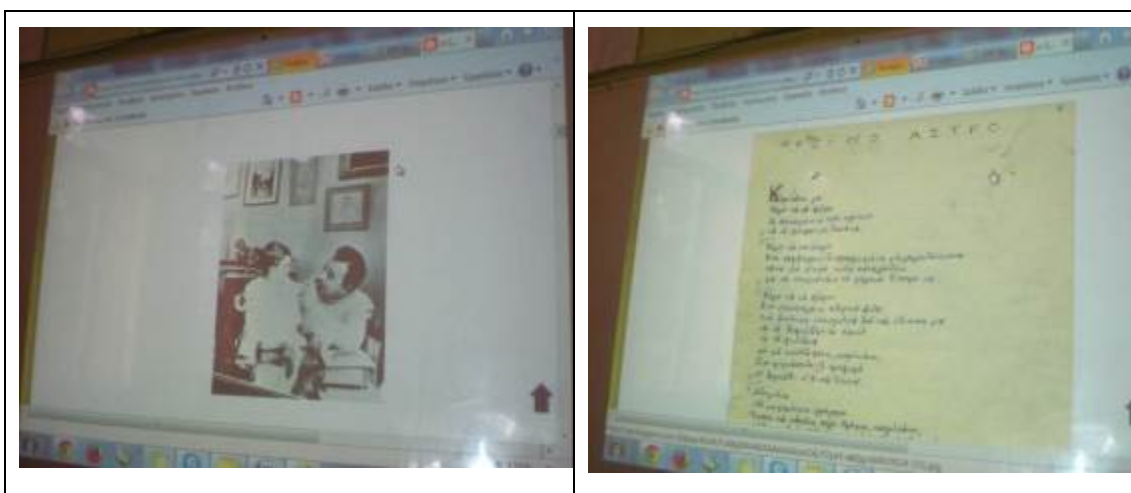
Στη συνέχεια, η εκπαιδευτικός πρόβαλε στην ολομέλεια μια [ιστοσελίδα](#) του περιοδικού Lifo με πίνακες μεγάλων ζωγράφων που απεικονίζουν μητέρες με τα παιδιά τους. Εκεί, είδαμε υπέροχους πίνακες των Π. Πικάσο, Μ. Σαγκάλ, Π. Γκωγκέν, Γ. Κλιμτ και άλλων σπουδαίων καλλιτεχνών. Τα παιδιά ενθουσιάστηκαν και παρατήρησαν ότι κάθε πίνακας είναι εντελώς διαφορετικός από τον άλλο. Πρόσεξαν ιδιαίτερα τους πίνακες του Πικάσο, οι οποίοι ήταν εντελώς διαφορετικοί μεταξύ τους (παρά το γεγονός ότι ανήκουν στον ίδιο καλλιτέχνη) και ξεχώρισαν δύο πίνακες: τον πίνακα «[Mother and child](#)» του Πικάσο και «[Mother and child](#)» του Κλιμτ. Στο πρώτο έργο τους τράβηξε την προσοχή η μορφή της μητέρας και το έντονο μπλε χρώμα που κυριαρχεί στον πίνακα. Παρατήρησαν πως η μητέρα παρόλο που έμοιαζε με την Παναγιά ήταν θλιμμένη, γιατί, όπως είπαν, δεν είχε οικογένεια ούτε σπίτι για να μείνει. Στο δεύτερο έργο εντυπωσιάστηκαν από την πανδαισία των χρωμάτων και τις αγγελικές μορφές μητέρας και παιδιού.

Μετά τη θέαση και τον σχολιασμό των έργων, η εκπαιδευτικός ρώτησε τους μαθητές εάν γνωρίζουν κάποιο νανούρισμα. Τα παιδιά φάνηκε πως δεν γνώριζαν τίποτε άλλο εκτός από τη φράση «νάνι-νάνι» που λένε οι μητέρες στα παιδιά τους, όταν τα νανουρίζουν. Τότε, η εκπαιδευτικός θύμισε στα παιδιά ότι στο πρώτο τεύχος της γλώσσας είχαν διαβάσει ένα απόσπασμα από το ποίημα-νανούρισμα που είχε γράψει ο ποιητής Γ. Ρίτσος για την κόρη του Έρη και πρόβαλε στη μεγάλη οθόνη το απόσπασμα του [ποιήματος](#), από την αντίστοιχη ενότητα του ψηφιακού σχολείου. Εξήγησε στα παιδιά ότι αυτό το απόσπασμα αποτελεί μέρος μιας μεγαλύτερης ενότητας ποιημάτων με τον τίτλο «Πρωινό άστρο» και, μετά από απαίτηση των παιδιών να μάθουμε περισσότερα, η εκπαιδευτικός άνοιξε το ιστολόγιο «[Ο ζωνρός μαθητής της Δευτέρας](#)» στο οποίο είδαμε τη φωτογραφία του ποιητή με την κόρη του, διαβάσαμε το ομώνυμο ποίημα, είδαμε το ιδιόχειρο σημείωμα του ποιητή (στο οποίο έγραψε το ποίημά του) και ακούσαμε ένα βίντεο με απαγγελία του ποιήματος από τον ποιητή Γ. Βαρβέρη (την οποία συνόδευε η μουσική του Γ. Μπραμς). Η ανταπόκριση των παιδιών ήταν πραγματικά πολύ συγκινητική. Η απαγγελία ήταν υπέροχη και η μαγεία της στιγμής μας έκανε να νιώσουμε όλοι την ομορφιά του ποιητικού λόγου. Μετά από μια τόσο όμορφη στιγμή, ήρθε η ώρα της μελωδίας.

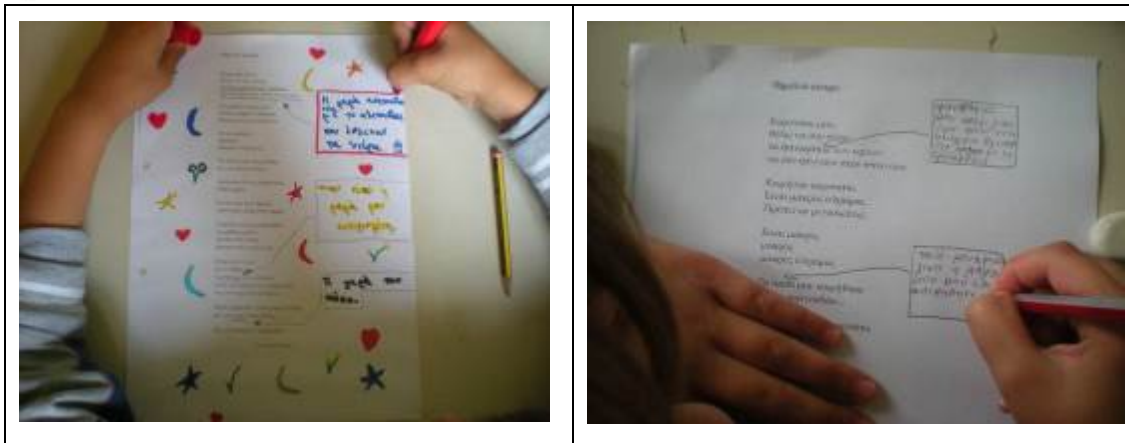

Ακούσαμε το «[Πρωινό άστρο](#)» μελοποιημένο από τον Μ. Τζανουδάκη και ερμηνεία από τη Σ. Μιχαηλίδου.³

Στη συνέχεια, η εκπαιδευτικός μοίρασε σε όλους τους μαθητές μια φωτοτυπία του ποιήματος και τους ενθάρρυνε να το διαβάσουν σιωπηρά και να σημειώσουν πάνω στο χαρτί τους τις λέξεις ή φράσεις, που τους άρεσαν ή τους θύμιζαν μια όμορφη στιγμή της ζωής τους. Αρκετά παιδιά δίστασαν να γράψουν τις σκέψεις τους και πρότειναν να ζωγραφίσουν πάνω στο χαρτί τους κάτι που να σχετίζεται με το ποίημα. Έτσι, ξεκίνησαν την σιωπηρή συνομιλία τους με τον ποιητικό λόγο και το αποτέλεσμα ήταν πραγματικά εκπληκτικό, όπως φαίνεται παρακάτω.

³ Υπάρχουν πολλές μελοποιήσεις των ποιημάτων της συλλογής. Για περισσότερες πληροφορίες δεξ στην ενότητα «Κριτική».

Όταν τελείωσαν το έργο τους, συζητήσαμε όλοι μαζί στην ολομέλεια για τις σκέψεις, τις εικόνες και τα συναισθήματα που ένιωσαν κατά τη διάρκεια της ανάγνωσης και μέσα από τη συζήτηση «ερμηνεύσαμε» συλλογικά, δίνοντας ο κάθε αναγνώστης τη δική του εκδοχή, τον ελλειπτικό λόγο του ποιητή.⁴ Τα έργα των μαθητών είναι σκαναρισμένα στο αρχείο pdf «πρωινό άστρο», στον φάκελο «Τεκμήρια».

Την τρίτη διδακτική ώρα, ακούσαμε το μελοποιημένο ποίημα, «[Κοιμήσου αγγελούδι μου](#)» (των Μ. Θεοδωράκη και Κ. Βίρβου, σε ερμηνεία της Δ. Μπεμπεδέλη) από τον δίσκο «Του νεκρού αδερφού».⁵ Στη συνέχεια, διαβάσαμε τους στίχους από [αυτή](#) τη σελίδα και οι μαθητές διαπίστωσαν ότι και στα δυο ποιήματα οι μητέρες που νανουρίζουν τα παιδιά τους επιθυμούν να μεγαλώσουν σωστά τα μικρά παιδιά τους, για να μπορούν να συμβάλλουν στην ευτυχία του κόσμου, ακόμα κι αν υπάρχουν δυσκολίες. Για παράδειγμα, σχολίασαν ότι οι στίχοι: «Άλλη χαρά δεν είναι πιο μεγάλη απ' τη χαρά που δίνεις» (από το *Πρωινό άστρο*) και «Να γίνει κι η καρδούλα σου σαν του Χριστού μεγάλη, για να μην πεις μεσ' τη ζωή σου δεν μπορώ κι αν πρέπει ακόμα να σηκώσεις και σταυρό» (από το *Κοιμήσου αγγελούδι μου*)

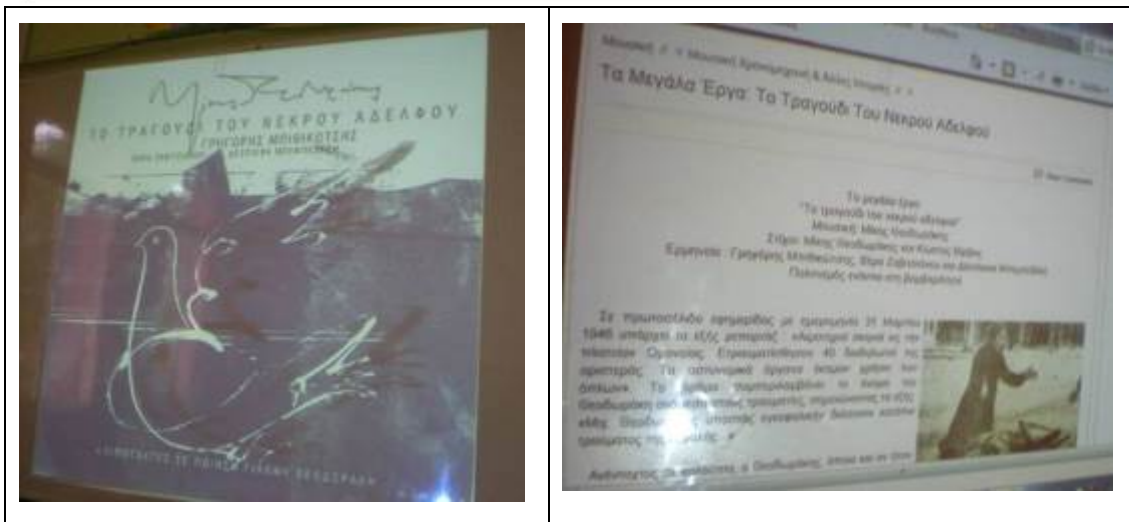
⁴ Αρκετά παιδιά συσχέτισαν, όπως φαίνεται στα έργα τους, τους στίχους τους ποιήματος με τα βιβλία που είχαμε διαβάσει τα προηγούμενα δίωρα «Θα σ' αγαπάω ό,τι κι αν γίνει» και το «Δέντρο που έδινε».

⁵ Το έργο ερμηνεύτηκε ακόμα από τη [Γ. Λύδια](#), τη [Σ. Γιαννάτου](#), τη [χορωδία Τρικάλων](#) κ.ά.

συμβουλεύουν τα παιδιά να μάθουν να προσφέρουν την αγάπη τους στους άλλους, όσες δυσκολίες κι αν βρουν στη ζωή τους. Με αφορμή αυτόν τον υπέροχο συσχετισμό που έκαναν τα παιδιά, η εκπαιδευτικός τα ρώτησε εάν θέλουν να μάθουν ποιος έγραψε τους στίχους και τη μουσική του ποιήματος και πότε. Τα παιδιά απάντησαν θετικά κι έτσι, μεταβήκαμε στον ιστότοπο [Noizy](#) και διαβάσαμε τους συντελεστές του «Νεκρού αδερφού» και τη χρονολογία που γράφτηκαν τα κομμάτια. Τα παιδιά ξαφνιάστηκαν με τον βίαιο τίτλο και ρώτησαν με ποιο τρόπο συνδέεται το νανούρισμα με το υπόλοιπο έργο. Η εκπαιδευτικός ενθάρρυνε τους μαθητές να παρατηρήσουν την πρώτη εικόνα της σελίδας, όπου βλέπουμε τη φωτογραφία μιας γυναίκας που κλαίει πάνω από ένα νεκρό παλικάρι, και να προσπαθήσουν να δώσουν μόνοι τους μια απάντηση στο ερώτημα. Ορισμένοι είπαν πως τα υπόλοιπα ποιήματα ίσως έχουν σχέση με τη φωτογραφία, κάποιο παιδί σκέφτηκε ότι ο νεκρός άντρας μπορεί να ήταν το παιδί που ήθελε να προσφέρει στους άλλους και κάποιος άλλος πρόσθεσε ότι μπορεί να υπάρχουν ποιήματα για όλες τις ηλικίες ενός ανθρώπου, ακόμα και για το θάνατό του. Οπότε, ζήτησαν να ακούσουν κι άλλο ένα τραγούδι από τη συλλογή για να επιβεβαιώσουν τις υποθέσεις τους. Δυστυχώς, μας πρόλαβε το κουδούνι, οπότε αναβάλλαμε την έρευνα για κάποια άλλη φορά.⁶

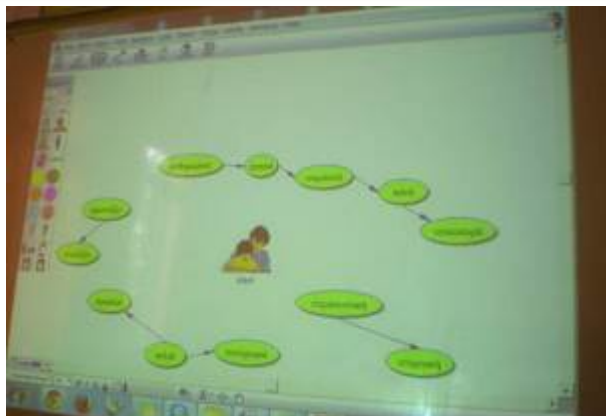
⁶ Μέχρι τη στιγμή που ολοκληρώθηκε το σενάριο δεν είχαμε την ευκαιρία να ερευνήσουμε την υπόθεση των παιδιών αλλά σύντομα με την πρώτη ευκαιρία θα το κάνουμε.

9η & 10η διδακτική ώρα

4^η ενότητα

Αυτό το δίωρο, ξεκινήσαμε όλοι μαζί στην ολομέλεια να συζητάμε τις οδηγίες του [3ου φύλλου](#) εργασιών του σεναρίου. Επειδή οι μαθητές είχαν ελάχιστη έως μηδενική εμπειρία στη χρήση του λογισμικού inspiration, η εκπαιδευτικός προτίμησε να δημιουργήσουν όλοι μαζί στην ολομέλεια (και όχι σε ομάδες) έναν εννοιολογικό χάρτη, για να επιτευχθεί γρήγορα και αποτελεσματικά ο στόχος: να καταγραφούν, δηλαδή, λέξεις και ιδέες γύρω από την κεντρική λέξη *μητέρα*, ώστε να χρησιμοποιηθούν στη συνέχεια για τη συγγραφή ενός νανουρίσματος από τις ομάδες των μαθητών. Η διαδικασία εξελίχθηκε ως εξής: η εκπαιδευτικός έγραψε στη μέση της επιφάνειας εργασίας του λογισμικού τη λέξη *μητέρα* και οι μαθητές χωρισμένοι σε ομάδες πρότειναν τα ζευγάρια λέξεων που ομοιοκαταληκτούσαν και που, κατά τη γνώμη τους, συνδέονταν με τα «δώρα» που προσφέρει η μητέρα στα παιδιά της. Στο τέλος της διαδικασίας φάνηκε πως οι ομάδες χρησιμοποίησαν κυρίως τις λέξεις-μήλα που είχαν χρησιμοποιήσει για να στολίσουν τις μηλιές τους στο δεύτερο δίωρο.

Στη συνέχεια, η εκπαιδευτικός μοίρασε στις ομάδες φωτοτυπία του [4ου φύλλου δραστηριοτήτων](#) και ενθάρρυνε τα παιδιά να σκεφτούν ένα νανούρισμα για τη μητέρα τους ή ένα ποίημα αφιερωμένο στη μητέρα τους. Κατά τη διάρκεια της συγγραφής του ποιήματός τους, οι ομάδες είχαν τη δυνατότητα να βλέπουν στη μεγάλη οθόνη τον εννοιολογικό χάρτη και να εμπνέονται από τις λέξεις που είχαν καταγραφεί νωρίτερα. Επιπλέον, η εκπαιδευτικός πρότεινε στους μαθητές να ξαναδιαβάσουν, εάν το επιθυμούν, το ποίημα του Ρίτσου «Πρωινό άστρο» και να «κλέψουν» λέξεις, ιδέες ή και εικόνες από το ποίημα.

Κατά τη διάρκεια της συγγραφής, οι ομάδες εργάστηκαν με μεγάλο ενθουσιασμό και είχαν έντονη την επιθυμία να γράψουν κάτι όμορφο που θα αρέσει σε κάθε μητέρα. Φυσικά, μια τέτοια προσπάθεια είναι δύσκολη και επίπονη, γι' αυτό η εκπαιδευτικός πρότεινε στις ομάδες να μοιραστούν τα κείμενά τους, ώστε κάθε ομάδα να συμπεριλάβει στίχους που γράφτηκαν και από άλλες ομάδες. Τελικά, οι ομάδες μοιράστηκαν τα ποιήματά τους και ζωγράρισαν τον ασπρόμαυρο πίνακα του Κλιμτ, που κοσμούσε το πάνω μέρος του φύλλου δραστηριοτήτων τους. Ένα δείγμα της δουλειάς τους φαίνεται παρακάτω:

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

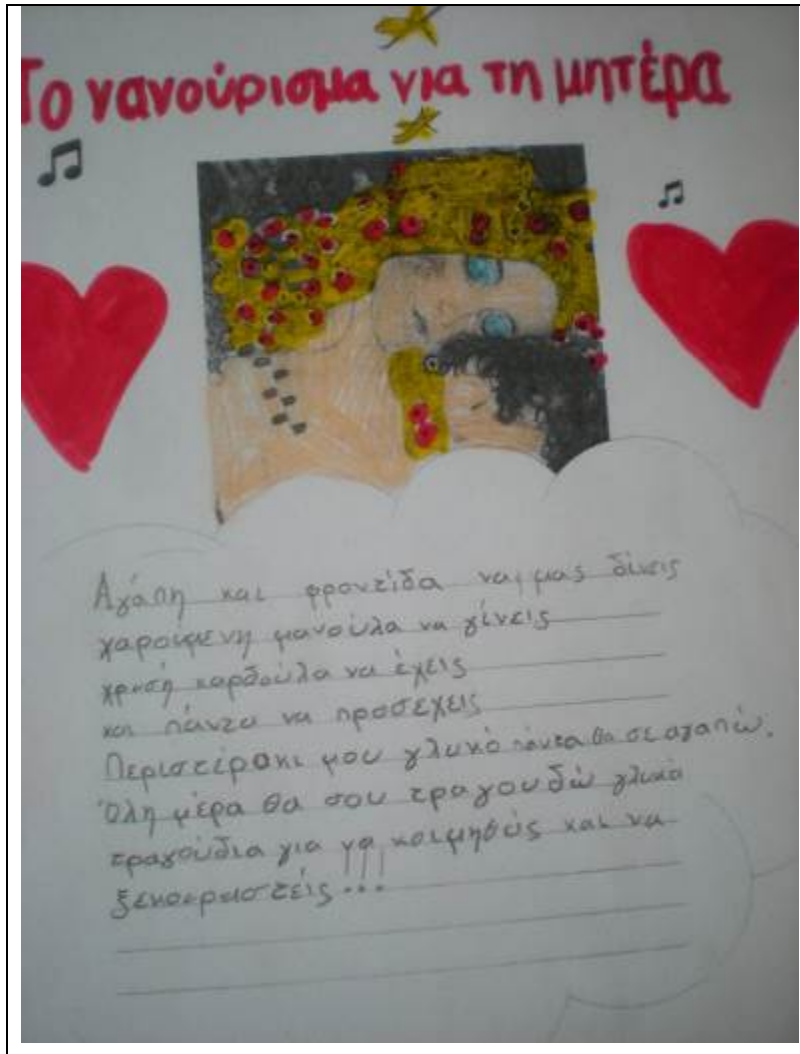
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Όταν οι ομάδες τελείωσαν τη συγγραφή του ποιήματός τους, ζήτησαν να κατασκευάσουν μια κάρτα με το ποίημά τους, για να την προσφέρουν στη μητέρα τους. Για το σκοπό αυτό, στην ώρα των εικαστικών κατασκεύασαν όμορφες κάρτες που τις κόσμησαν με τα ποιήματά τους.

11η διδακτική ώρα

5^η ενότητα

Την τελευταία ώρα της εφαρμογής, έπρεπε να ετοιμάσουμε μια κάρτα για τη γιορτή της μητέρας με τη βοήθεια του λογισμικού της Γλώσσας για την Α΄-Β΄ Δημοτικού του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου. Επειδή, όμως, οι μαθητές είχαν φτιάξει ήδη τις κάρτες τους στο χαρτί, σκεφτήκαμε να γράψουμε τα ποιήματά τους σε ένα αρχείο

παρουσιάσεων, ώστε να έχουμε μια ηλεκτρονική μορφή του έργου τους. Όταν συζητήσαμε τη μορφή που θα έχουν οι διαφάνειες, οι μαθητές πρότειναν να συνοδεύσουν τα ποιήματά τους με κάποιους από τους πίνακες που είχαμε δει σε προηγούμενη δραστηριότητα. Έτσι, κάθε ομάδα εργάστηκε στον υπολογιστή της για να φτιάξει μια διαφάνεια, στην οποία θα έπρεπε να τοποθετήσει με αντιγραφή και επικόλληση τον πίνακα της επιλογής της από τη σελίδα του [Lifo](#) και στη συνέχεια με τις εντολές «Εισαγωγή» και «Πλαίσιο κειμένου» να γράψει δίπλα στο πίνακα το ποίημά της.

Αυτές οι εντολές, ύστερα από αρκετές ανάλογες δραστηριότητες, ήταν πλέον γνώριμες στις ομάδες, οπότε οι διαφάνειες των ομάδων δημιουργήθηκαν χωρίς προβλήματα. Όταν ολοκλήρωσαν τις διαφάνειές τους, η εκπαιδευτικός τις τοποθέτησε σε ένα ενιαίο αρχείο και, αφού όλοι μαζί επιλέξαμε το χρώμα στο φόντο, δημιουργήσαμε το αρχείο παρουσιάσεων «η μητέρα μου» (τεκμήρια).⁷

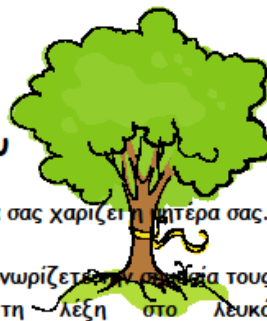
⁷ Το ίδιο αρχείο μπορεί να μετατραπεί εύκολα σε flipping book με τη χρήση ανάλογου λογισμικού.

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/-Α ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

ΦΥΛΛΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ 2

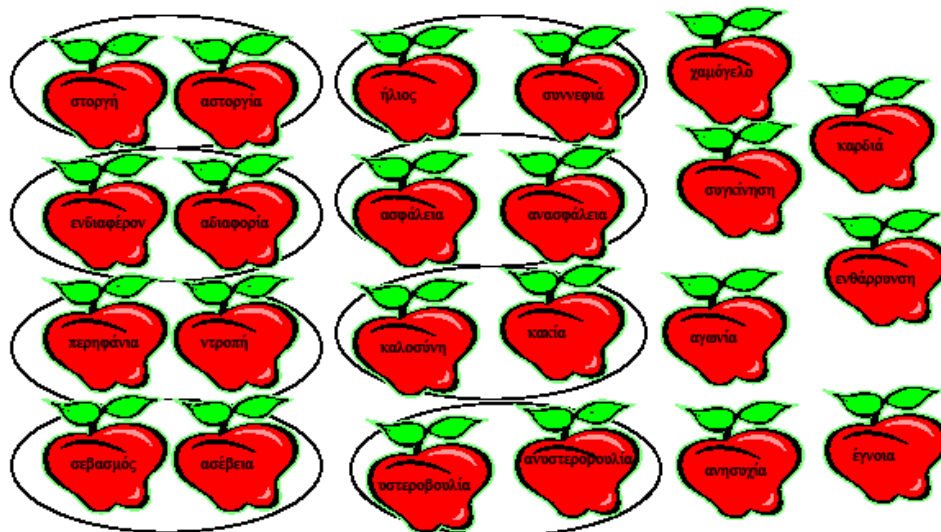
ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 2

Τα δώρα ...της μαμάς μου

Παρακάτω καταγράφονται τα πιθανά δώρα-μήλα που μπορεί να σας χαρίσει η μητέρα σας.

Προσέξτε όμως υπάρχουν και τα αντίθετά τους, οπότε αν δε γνωρίζετε την σημασία τους μπορείτε να την αναζητήσετε [εδώ](#) γράφοντας τη λέξη στο λευκό πεδίο και κάνοντας κλικ στο κουμπί «Βρες».

1) Για να τοποθετήσετε τα μήλα που σας αρέσουν πάνω στο δέντρο, πρέπει να ανοίξετε με διπλό αριστερό κλικ το αρχείο « Μηλιά» που βρίσκεται στην επιφάνεια εργασίας του υπολογιστή.

2) Εκεί υπάρχουν αρκετά μήλα με ονόματα. Δείτε ποια σας εκφράζουν και στολίστε τη μηλιά.

3) Οποια δε σας εκφράζουν διαγράψτε τα ή πατήστε πάνω τους με διπλό αριστερό κλικ και δώστε τους ένα άλλο όνομα.

ΦΥΛΛΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ 3

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 3

Καταγράψω ιδέες για να νανουρίσω... τη μητέρα μου

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ

- 1) Πάνω στην επιφάνεια του υπολογιστή σας υπάρχει το συγκεκριμένο εικονίδιο . Ανοίξτε το αρχείο με διπλό αριστερό κλικ του ποντικιού.
- 2) Στο παράθυρο που θα ανοίξει επιλέξτε τη συγκεκριμένη εντολή .
- 3) Στο μπαλονάκι που εμφανίζεται εισάγετε την κύρια ιδέα. Μπορείτε να ορίσετε τη λέξη «μαμά» ή όποια συνώνυμή της γνωρίζετε και θέλετε να αποτελέσει τον πυρήνα των σκέψεών σας για να βρείτε τις κατάλληλες λέξεις.
- 4) Βρίσκετε τις ομοιοκατάληκτες λέξεις με την κύρια ιδέα σας αν θέλετε να δημιουργήσετε ένα νανούρισμα με ομοιοκαταληξία και τις σημειώνετε γύρω από αυτή.
Τις νέες λέξεις τις γράφετε κάνοντας αριστερό κλικ στην επιφάνεια γύρω από την κύρια ιδέα. Τότε σχηματίζεται ένας σταυρός και εκεί μπορείτε να γράψετε τη λέξη που σκεφτήκατε, η οποία αυτόματα μπαίνει σε ένα μπαλονάκι.
- 6) Γράψτε όσες περισσότερες λέξεις μπορείτε, για να έχετε πολλές ιδέες.

Καλή έμπνευση!

ΦΥΛΛΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ 4

Το νανούρισμα για τη μητέρα

Η ομάδα μας _____

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Το θέμα της μητρότητας μπορεί να επεκταθεί και σε άλλους τομείς. Θα μπορούσε να συνδυαστεί με ακούσματα νανουρισμάτων άλλων χωρών, ώστε να τονιστούν οι κοινές ανάγκες και τα δικαιώματα των παιδιών ανεξάρτητα από την κοινωνική τάξη και την καταγωγή.

Ακόμη, στο σενάριο μπορεί να δοθεί μυθολογική διάσταση. Η Γαία μητέρα θεών και ανθρώπων γιορτάζονταν στην αρχαία Ελλάδα την άνοιξη. Θα μπορούσε να αξιοποιηθεί σχετικό βιβλίο της Σοφίας Ζαραμπούκα [Μυθολογία 1](#), στο οποίο περιγράφεται σύμφωνα με τη μυθολογία η γέννηση του κόσμου.

Επιπλέον θα μπορούσε πολύ ωραία να αξιοποιηθεί και σε [Πρόγραμμα Αγωγής Υγείας](#), εφόσον συνεισφέρει στην συναισθηματική ωρίμανση των παιδιών, την αρμονική και δημιουργική συνύπαρξη με τους άλλους ανθρώπους.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Το εικονογραφημένο βιβλίο «Θα σ' αγαπώ ό,τι κι αν γίνει», μετά το τέλος της πρώτης δραστηριότητας, αξίζει να διαβαστεί ολόκληρο από τον αναγνώστη στην έντυπη έκδοσή του, γιατί η συνομιλία εικονογράφησης και κειμένου παρέχει τη δυνατότητα για πολλαπλές αναγνώσεις της ιστορίας.

Στην πρώτη ενότητα, δεν χρησιμοποιήσαμε τα αστέρια του «φύλλου δραστηριοτήτων 1», του συνταγμένου σεναρίου, γιατί τα παιδιά προτίμησαν να φτιάξουν τον ουρανό της αγάπης με τον τρόπο που τον φαντάζονταν και όχι μέσα από τα τυποποιημένα αστέρια του φύλλου δραστηριοτήτων.

Ο/Η εκπαιδευτικός που θα εφαρμόσει το σενάριο, θα πρέπει να χρησιμοποιήσει τα «Φύλλα δραστηριοτήτων» από τον φάκελο «Τεκμήρια» και όχι από την ενότητα «Φύλλα δραστηριοτήτων» του σεναρίου, γιατί στο παρόν σενάριο δίνονται ως εικόνα, λόγω έλλειψης χώρου.

Στην τρίτη ενότητα επιλέχθηκαν σε ορισμένες περιπτώσεις διαφορετικοί ιστότοποι από αυτούς που έδινε το συνταγμένο σενάριο, για να μπορέσουν οι μαθητές να μάθουν περισσότερες πληροφορίες για τους ποιητές, τη μελοποιημένη ποίηση και το κοινωνικό και πολιτικό πλαίσιο συγγραφής των ποιημάτων. Ιδιαίτερα, στο ποίημα «Κοιμήσου αγγελοῦδι μου» προτιμήθηκε η πρώτη ερμηνεία του ποιήματος από τη Δ. Μπεμπεδέλη, για να ακούσουν οι μαθητές ένα ποίημα-νανούρισμα από μια γυναίκα και ταυτόχρονα να γνωρίσουν τους συντελεστές της αρχικής ερμηνείας του έργου.

Εάν ο/η εκπαιδευτικός επιθυμεί να επεκταθεί περισσότερο στη δραστηριότητα της τρίτης ενότητας που αφορά στο *Πρωινό άστρο*, μπορεί να αντλήσει πλούσιο υλικό από την εφημερίδα [Ελευθεροτυπία](#), στην οποία θα βρει πολλές πληροφορίες τόσο για την ποιητική συλλογή «Πρωινό άστρο» όσο και για τις πολλαπλές μελοποιήσεις της και το κανάλι youtube, όπου μπορεί να ακούσει τη [μελοποίηση ολόκληρης της συλλογής](#) από τον Σ. Τσιλίκη με τη συνδρομή μεγάλων ερμηνευτών.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών της Ελληνικής Γλώσσας για το Δημοτικό Σχολείο ανακτήθηκε από το [Ψηφιακό Σχολείο](#).